

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 1.4.2009
СОМ(2009) 146 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Втори мониторингов доклад за реструктурирането на стоманодобивната
индустрия в България и Румъния**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад описва процеса на реструктуриране, извършено през 2007 г. от български и румънски стоманодобивни дружества, които подлежат на изискванията, определени съответно в конкретните глави от Европейското споразумение и Договора за присъединяване.

- Протокол 2 към Европейското споразумение¹, който се отнася до реструктурирането на българската стоманодобивна индустрия, и Решение 3/2006 на Съвета за асоцииране ЕС—България от 29 декември 2006 г.² за изменение на Протокол 2 към Европейското споразумение (за удължаване на периода за реструктуриране до края на 2008 г.), и
- Приложение VII към Договора за присъединяване³, което се отнася до реструктурирането на румънската стоманодобивна индустрия.

Въпреки че държавната помощ за реструктуриране на стоманодобивната индустрия е изрично забранена съгласно правото на ЕС, Европейският съюз се съгласи на преходни споразумения за отпускане на определени помощи, които да позволят на тези нови държави-членки да изпълнят тази задача при минимални социални и пазарни смущения.

Споменатите по-горе протокол и приложение очертават условията на преходния (до края на 2008 г.) режим за държавната помощ, дадена за реструктуриране на стоманодобивна. Тези разпоредби определят също подробни задължения на Комисията за мониторинг и докладване.

На 12 август 2008 г. Комисията прие първия си мониторингов доклад, който се отнася за 2006 г.⁴. В настоящия нов доклад са отразени резултатите, постигнати през 2007 г., и по целесъобразност — важните промени в развитието, настъпили през 2008 г. Докладът се основава на данните, предоставени от съответните органи, а също и на оценката, изготвена от независим консултант. Той ще бъде последван от последен доклад през 2009 г., обхващащ развитието през 2008 г.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ МОНИТОРИНГОВИТЕ ПРОГРАМИ В БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ

2.1. България

Единственото дружество, включено в Национална програма за реструктуриране (НПП) и схемата за мониторинг, е Кремиковци.

а) Положение през 2007 г.

2.1.1. Мониторинг на ключовите критерии за реструктуриране

Държавна помощ

По-голямата част от отпуснатата сума е изплатена през 1999 г., а остатъкът беше отпуснат на компанията през 2004 г. под формата на разсрочен дълг към националните

¹ ОВ L 358, 31.12.1994 г., стр. 3–222.

² ЕС—България 1909/06 — Решение за приемане 3/2006.

³ ОВ L 157, 21.6.2005 г., стр. 3–393.

⁴ COM/2008/511

доставчици на газ и електричество. През 2007 г. Кремиковци изплащаше редовно тези задължения.

Съгласно информацията, предоставена на разположение на Комисията, не е давана държавна помощ на други стоманодобивни дружества освен Кремиковци.

Намаляване на капацитета

Очакванията бяха, че цехът за валцуване на блуми/за сляби ще бъде закрит през юли 2007 г., но съгласно информацията, предоставена от българските органи, дейностите в него са били спрени през февруари 2008 г. и цехът е в процес на демонтаж. Цехът за валцуване на пръти беше спрял през 2007 г. и също е в процес на демонтаж. Очаква се и двата цеха да бъдат окончателно разрушени съгласно съответното законодателство на ЕС⁵ до края на периода за реструктуриране.

Жизнеспособност

Комисията срещна трудности по отношение получаването на подходящи и непротиворечиви финансови данни във връзка с дружеството. Въпреки нееднократно отправените искания дружеството не предостави на българските органи и на Комисията окончателна пълна информация за цялата 2007 г., както и относно развитието на дейностите през първата половина на 2008 г. Непълните финансови декларации обаче показаха, че финансовите резултати за 2007 г. са отрицателни, което представлява неизпълнение на ангажиментите за жизнеспособност⁶, поети в индивидуалния бизнес план (ИБП). Резултатите: -11,1 % ЕБИТДА (печалба преди олихвяване, данъци, обезценяване и амортизация) и -20,7 % ЕБИТ (печалба преди олихвяване и данъци), са дори по-лоши от резултатите за 2006 г.

Производителност

Нивото на производителността не се повиши много в сравнение с 2006 г. и достигна само 30 % от това на сравнимите европейски стоманодобивни заводи. Това има отрицателно въздействие върху продуктивността и ефективността на бизнеса на дружеството.

Намаляване на разходите

Макар фактическите изкупни цени на суровини през 2007 г. да съответстваха на развитието на пазара, те бяха отрицателно засегнати от липсата на финансови ресурси и произтичащите от това по-стриктни условия, налагани от доставчиците на суровини. Фактическите стойности бяха средно 32 % над предвидените в ИБП цени.

Вследствие на ниското ниво на използване на капацитета през 2007 г. (средно 50 %) Кремиковци не съумя да намали потреблението на суровини за произведена единица. В някои области като потреблението на енергия и материали необходимото намаление на разходите може да се постигне само в по-дълъг срок чрез инвестиции в модернизация.

⁵ Решение 3010/91/ЕОВС, ОВ L 286, 16.10.1991 г., стр. 20.

⁶ Жизнеспособност означава, че дружествата се връщат към устойчива печалба в края на периода на реструктуриране. Според отдавна установената практика Комисията счита, че дружествата трябва да постигнат: — брутен оперативен резултат: т.е. % ЕБИТДА (печалба преди олихвяване, данъци, обезценяване и амортизация) върху оборот от най-малко 10 % за интегрирани стоманодобивни дружества и 13,5 % за интегрирани заводи; — минимална възвръщаемост: т.е. % ЕБИТ (печалба преди олихвяване и данъци) върху оборот от най-малко 1,5 %.

Поради липсата на капитал инвестираните суми са под очакваните стойности. През 2007 г. в Кремиковци инвестициите в технология представляват 38 % от заложеното в ИБП за годината. В същото време инвестициите за околната среда възлизат само на 10 % от заложеното в ИБП.

б) Развитие през 2008 г.

През август 2008 г. Комисията беше информирана от българските органи относно обявяването в неплатежоспособност на Кремиковци.

2.1.1. Защита на околната среда

България кандидатства за преходен период за прилагане на Директивата за КПКЗ (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването)⁷. По изключение Кремиковци трябваше да получи напълно координирано разрешение до 30 октомври 2007 г., съдържащо задължителен график за постигане на пълно съответствие до 31 декември 2011 г. През април 2007 г. ПУДОС представи своето решение да не издаде координирано разрешение на Кремиковци. Дружеството подаде отново заявление през май 2007 г. Официалният краен срок за издаване на разрешение е до 21.10.2008 г.

2.2. Румъния

2.2.1. Мониторинг на ключовите критерии за реструктуриране

Държавна помощ

Съгласно информацията, предоставена на разположение на Комисията, не е давана държавна помощ на други стоманодобивни дружества освен изброените в приложение VII към Договора за присъединяване⁸.

Намаляване на капацитета

От информацията, която е на разположение на Комисията, е видно, че закриването на производствени мощности, планирано за 2007 г. — цеха за полуфабрикатна стомана на Arcelor Mittal Hunedoara — е изпълнено по график. Прекратяването на производството на цеха за леки профили и валцуване на пръти и тел на Hunedoara се извърши в началото на 2008 г. поради промяна на промишлената стратегия. След като горните инсталации бъдат окончателно разрушени⁹, Румъния ще бъде изпълнила задълженията си за закриване на производствени мощности, произтичащи от Договора за присъединяване.

В допълнение в ТМК Resita беше извършено закриването на остарели производствени мощности, което не беше предвидено в Договора за присъединяване, а именно цеха за валцуване на блуми, който беше затворен в края на 2007 г.

Жизнеспособност

Основната цел на процеса на реструктуриране и на всички мерки, предвидени в НПП, е да се постигне жизнеспособност на дружествата бенефициери, за да могат да действат при нормални пазарни условия. Засега мониторингът показва, че някои от мерките, предвидени за постигане на жизнеспособност на дружествата бенефициери, са инициирани, като например закриването на неефективни производствени мощности,

⁷ Директива 96/61/ЕО на Съвета от 24 септември 1996 г., ОВ L257, 10.10.1996 г., стр. 26.

⁸ ОВ L 157, 21.6.2005 г., стр. 3—393.

⁹ Решение 3010/91/ЕОВС, ОВ L 286, 16.10.1991 г., стр. 20.

промяна на стратегията за заетост (извеждане на помощните дейности, външни изпълнители на неосновните дейности) и организационна и управленска модернизация.

Две от дружествата — ArcelorMittal Hunedoara и Mechel Campia Turzii — регистрираха значителни загуби през 2007 г., по-лоши от резултатите им през 2006 г. Останалите четири дружества увеличиха оперативните се приходи в сравнение с 2006 г. Печалбата на всичките шест дружества преди ЕВТДА се вмества в интервала между – 2,2 % и 12,8 %, като целта е 10 %, а печалбата преди ЕВТ е между – 6,0 % и 7,3 %, като целта е 1,5 %. Независимо от това, за всички дружества нивото на съответствие с критериите за жизнеспособност изостава от ангажиментите, поети в съответните ИБП.

Производителност

Действителните и предвидените нива на заетост в стоманодобивната промишленост бяха достигнати по график. През 2007 г. заетостта в стоманодобивната промишленост (38 186) представляваше 85 % от предвиденото в НПП ниво, като се вземе предвид средната годишна численост на персонала. Съгласно информацията, предоставена от дружествата, подложени на мониторинг, през 2008 г. нивото на работната сила би отговаряло на 78 % от целта за годината. Средната производителност на дружествата бенефициери обаче все още е само 50 % от международните стандарти¹⁰. Постигнатата от дружествата производителност варира значително. Единствено Tenaris Donasid е на път да изпълни ангажиментите си и почти е достигнало международните стандарти. Основната причина производителността да не се развива в съответствие с нивата на заетост са по-ниските нива на производство в сравнение с 2006 г.

За всички дружества трябва да се увеличат усилията, за да се постигне необходимото нарастване на производителността, както се изисква по протокола. С изключение на ТМК Resita и Tenaris Donasid изглежда, че има място за допълнително подобрене на нивата на заетост.

Намаляване на разходите

В някои области като потреблението на енергия и материали необходимото намаление на разходите може да се постигне само в по-дълъг срок чрез инвестиции в модернизация. През 2007 г. инвестициите в технология представляват между 110 % и 1500 % (в случая на ТМК Resita) от заложеното за годината. В същото време инвестициите за околната среда възлизат на между 75 % и 2500 % (в случая на Tenaris Donasid) от заложеното. Макар Mittal Steel Hunedoara почти да достигна своята цел за 2007 г., екологичните инвестиции на дружеството за периода 2004—2007 г. се равняваха на едва 54 % от предвидените в ИБП.

Макар дружествата бенефициери да въведоха и да изпълниха своите инвестиционни програми, повечето от тях продължиха да докладват стойности на разходите, които не показват оперативни подобрения, произтичащи от инвестиционните програми. В повечето заводи потреблението на суровини за производство, делът на цената на труда в общата цена и потреблението на енергия са много по-високи отколкото международните стандарти. Оперативната неефективност на дадени заводи се компенсира посредством продажните цени.

¹⁰ Над 600 горещо валцувани Тм/на човек/годишно за интегрираните цехове, над 800 горещо валцувани Тм/на човек/годишно за неинтегрираните стоманени цехове.

2.2.2. *Защита на околната среда*

Договорът за присъединяване определя преходен режим и установява списък на инсталациите, за които се прави изключение от съблюдаването на Директивата за КПКЗ (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) до декември 2014 г. Изброените стоманодобивни дружества — Mittal Steel Galati, Mittal Steel Hunedoara, Mechel Targoviste и Mechel Campia Turzii, вече получиха преходни интегрирани разрешителни съгласно Директивата за КПКЗ през 2007 г. или през 2006 г. (Mittal Steel Hunedoara). Тези преходни разрешителни са валидни до 31 декември 2014 г. (2012 г. за Mechel Targoviste) и включват инвестиционна програма за околната среда, която да бъде осъществена през периода на валидност на разрешителното.

Другите дружества, които не са включени в списъка на дружествата, ползващи се от такъв преходен период, трябваше да отговарят на това законодателство към датата на присъединяването.

3. ОСНОВНИ ИЗВОДИ

3.1. България

През 2007 г. положението в Кремиковци не показва подобрене спрямо незадоволителното още през 2006 г. развитие. Резултатите за 2007 г. показаха допълнително неизпълнение на целите на реструктурирането, изброени в протокола, по отношение на жизнеспособността, инвестициите в технология и околна среда, продажби, намаляване на разходите и производителност. Положението беше потвърдено от българските органи, които информираха Комисията, че изпълнението на ИБП за Кремиковци е прекратено на 6 август 2008 г. след обявяването в неплатежоспособност и откриването на процедурата за обявяване в несъстоятелност, образувана от Софийския градски съд.

Решението на Съвета за асоцииране ЕС-България от 29 декември 2006 г. за изменение на член 3 от допълнителния протокол 2 към Европейското споразумение предвижда, че: *„В случай че мониторингът на изпълнението на програмата и плановете за реструктуриране покаже, че съответните условия от протокол 2 към Европейското споразумение и ключовите мерки за реструктуриране, включително всички направени инвестиции, не са изпълнени [...], България ще възстанови от бенефициера всяка помощ, дадена в разрез с тези условия, преди или след присъединяването към Европейския съюз.“*

Според решението на Съвета за асоцииране ЕС-България, споменато по-горе, България ще бъде задължена да изиска възстановяването на помощта, ако съответните условия от протокол 2 към Европейското споразумение и ключовите мерки за реструктуриране, включително всички направени инвестиции, не са изпълнени. Обявяването в неплатежоспособност е доказателство, че дружеството не е възстановило своята жизнеспособност и вероятно не може да направи това преди края на 2008 г. В това отношение Комисията следва да бъде информирана относно развитието на процедурата по неплатежоспособност и по-специално искането за възстановяване на държавната помощ.

3.2. Румъния

Финансовите резултати, постигнати през 2007 г., не удовлетворяват напълно заложеното в различните ИБП, тъй като четири от шестте дружества не достигнаха процента на ЕВГДА, установен за съответните заложен цели за тази година.

Резултатите за 2007 г. и предвижданията за 2008 г., предложени от дружествата, показват увеличен растеж на приходите и подобрения в рентабилността на всичките шест бенефициери. Основните промени в рентабилността (от загуба към печалба), очаквани в ArcelorMittal Hunedoara и Mechel Campia Turzii, представляват особено предизвикателство. По отношение на теста за жизнеспособност на ЕО очакванията на всички дружества са, че през 2008 г. ще спазят критерия за ЕБИТ, но само две от тях, ArcelorMittal Galati и ТМК Resita, предвиждат да достигнат стандарта за ЕБИТДА. Ето защо 2008 година изисква увеличени усилия за устойчиво подобрене на продуктивността, за да се преодолее наскоро възникналата несигурна ситуация, която се наблюдава на пазара.

Въпреки потенциалните подобрения, очаквани от бенефициерите през първата половина на 2008 г., устойчивата жизнеспособност може да бъде постигната единствено с по-интензивни усилия на всички дружества, особено по отношение на изпълнението на стратегии за намаляване на разходите и развитието на съгласувани стратегии за бъдещето.

Комисията напомня, че разпоредбите от протокола към Договора за присъединяване на Румъния ясно постановяват, че няма да бъде отпускана допълнителна държавна помощ за реструктуриране. Следователно всяка допълнителна помощ за реструктуриране е несъвместима със съответните разпоредби. В случай на неспазване на условията, приложими за вече отпусната държавна помощ, а именно несъответствие с критериите на ЕС за жизнеспособност, Комисията ще вземе необходимите мерки за възстановяване на тази помощ.